

Novembre 1987 Num.10 Preu_100 Pts.

inca

revista

Noces d'argent de la
Parròquia de Sant Domingo

En Paco Planas, S'Escolà Major

Banda de Cornetes La Salle

Rafel Mota
jugador del Constància

inca **REVISTA**

REDACCIÓ I CONFECCIÓ:

Jaume Armengol, Jaume Gual, Antoni Armengol, Immaculada Cortès, Francesca J. Cortès, Bernat Forteza i Antonia Llobera Torrens.

SUPERVISIÓ LINGÜÍSTICA:

Bernat Forteza, Jaume Gual i Jaume Armengol.

COL·LABORACIONS:

Foto Miquel A. Quetglas, Foto Payeras, Toni Llarg, Pere Castelló, Joan Lara, Joan Guasp, Gabriel Serra, Jaume Payeras, Col·lectiu Malferit, i Joana Mª Coll Diaz.

ADMINISTRACIÓ:

Cati Ferrà i Llorenç Sastre.

IMPRESSIÓ:

"Apóstol y Civilizador", Petra.

DIPOSIT LEGAL:

PM 451-14986.

EDITA:

INCA REVISTA. OBRA CULTURAL BALEAR D'INCA. Apartat de Correus, 156. Tf. 50.12.25.

NOTA:

Les responsabilitats dels articles recauran únicament damunt de llurs autors.

ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA
DE MALLORCA

Guarderia Sol Trent

General Luque, 85 (esq. Torreta) - Tel. 50 02 20

INCA

Gràfiques

ROMA

Sant Bartomeu, 115-117

Telèfon 50 25 38

INCA - MALLORCA

Col·labora amb **INCA-REVISTA**

ZONA CA'N PICAFORT

VENDO CHALET ADOSADO A ESTRENAR
A 25 MTS. DEL PUERTO DEPORTIVO
VISTAS A LA BAHIA DE ALCUDIA

6.800.000 PTS.

INF: TEL. 71 63 10 (Horas Oficina)

BAR LLABRES

ESPECIALITAT EN TAPES VARIADES

Plaça Santa Maria la Major

INCA

EDITORIAL

Un any més. Un Dijous Bo més. Però el Dijous Bo sempre esdevé quelcom nou, sobtat. Es un dia, a part de la Fira Major, de meditació per als inquers. INCA REVISTA vol unir-se de qualche manera a la bulla d'aquesta diada, sens dubte la més important de les Illes. Però només vol fer una reflexió necessària: Inca travessa una de les més importants crisis de la seva història. Un exemple n'és el fet que la indústria del calçat, la més important i nombrosa de la ciutat, ha caigut en picat. De 106 fàbriques ha passat a no més de 56. Es alarmant. La població va minvant paulatinament. La nostra joventut no té feina i la busca a la costa. Les possibles indústries noves se'n van d'Inca i cerquen pobles com Lloseta o el nou polígon de Binissalem.

Es hora de bulla, també és hora de fer les coses seriosament.

INCA REVISTA convida al poble a aquesta reflexió i, com a institució ben inquera, s'afegirà a la Diada per a fer-la més bona i més mallorquina, de germanor entre tots els habitants d'aquestes illes i de joia pensant en un futur millor per tots.

EL DIJOURS BO

EL DIJOURS DE TOTS

Projecte Home

El "Projecte Home de Mallorca" és un projecte educatiu-terapèutic per a joves marginats, especialment per a joves toxicòmans.

Prové de la solidaritat de molts i a la base de la seva resposta hi ha un convenciment: l'important és l'home i no la droga; per tant no és un programa per combatre la droga, sinó per lluitar en favor de l'home. Aquest home, esclavitzat per la droga, que fonamentalment no és un "malalt" (encara que tenguí malalties col·laterals), ni un lladre (encara que robi per aconseguir la droga), sinó que és una persona que en un moment de la seva història s'ha aturat de créixer, i en lloc d'enfrontar la seva realitat, ha escapat mitjançant la droga, que a la llarga l'ha aglupit de tal forma que aconseguir-la s'ha convertit en l'únic objectiu de totes les seves accions.

Ajudar a créixer i madurar com a persona, retrobant el sentit de l'existència, i l'alegria del viure, el poder sentir i el ser capaç de respondre, són objectius claus del programa educatiu-terapèutic.

Acompanyar aquest creixement el Programa ho fa bàsicament en tres fases, amb objectius específics distints i molt clars, i amb instruments terapèutics apropiats a cada fase i finalitat.

Aquestes tres fases es realitzen normalment a tres llocs geogràfics distints. Són els que deim:

- Centre d'Acollida: (El Terreno).
- Comunitat Terapèutica: (Ses Sitjoles, Campos).
- Comunitat Terapèutica de Reinserció (Pla de Na Tesa).

Junt amb aquest treball amb les al·lotes i al·lots que han estat esclaus de la droga, existeix el treball amb les famílies, que va des dels grups d'auto-ajuda fins a la teràpia familiar paral·lela.

Qui el promou?

El dia 26 de novembre de 1985 el Bisbat de Mallorca i la Conselleria de Sanitat de la C.A. de les Balears firmen un conveni en què es comprometen a treballar per la prevenció de la drogadicció i per la rehabilitació i reinserció dels drogadictes. El Bisbat es responsabilitza de la formació de l'equip terapèutic i la C.A. de la construcció de la Comunitat Terapèutica de Ses Sitjoles.

Després d'estudiar distints projectes i programes, visitar distints centres de l'Estat Espanyol i de fora, assistir a Congressos, després de set mesos, vàrem decidir posar en marxa el programa educatiu-terapèutic "Projecte Home".

El criteri de selecció dels operadors de l'equip terapèutic està relacionat, més que amb els títols acadèmics, amb la síntesis entre les capacitats humanes, capacitat d'escolta, de disponibilitat, servei i les capacitats professionals.

La formació de base comprèn uns mesos de voluntariat, tres mesos de curs a l'Escola de Formació de Ce.I.S. de Roma (els creadors del Progetto Uomo, Mario Pichi i Joan Corelli són italians) i sis mesos de pràctiques a distints centres que ja estan en funcionament, que permeten un creixement professional i personal.

En aquest moment són onze els membres de l'equip terapèutic. Provenen de distints professions.

Un Llicenciat en Pedagogia Terapèutica i sacerdot, que és el President del Programa a Mallorca.
Dos Metges.
Tres Sicòlegs.

Quatre Professors d'EGB.
Cinc Graduats Escolars
(una dependenta, un fuster,
un educador especialitzat).
Tot aquest equip no està tancat ja que ben
prest es necessitarà més personal.

Quan i a on?

El Centre d'Accollida s'obrí el 31 d'agost de 1.987. Està en el Carrer Ramon Servera Moyà, 42, El Terreno, 07015 - Palma. El telèfon és el 45.62.12.

Aquest centre està obert de 9 a 13 i de 15 a 19. L'edifici ha estat deixat, gratuïtament per les Germanes de la Caritat.

La Comunitat Terapèutica, que està a Ses Sitjoles (Campos) i que ha estat cedida al Programa per la C.A., s'obrirà uns tres mesos després. L'apertura dependrà del camí que faran els primers a l'Accollida.

La Comunitat de Reinserció, que està al Carrer Monges Agustines, en el Pla de Na Tesa -i ha estat cedit l'edifici també gratuïtament per les Monges Agustines-, s'obrirà uns dotze mesos després de l'Accollida.

T. Català

PER SORTIR
DE LA DROGA

PROJECTE
HOME

MALLORCA

C/ Ramon Servera Moyà, 42, Baixos
Tel. 45 62 12 - El Terreno

Clavells

can Llorens Rigol

Carretera Palma Inca
Telèfon - 50 46 90

NOVA

ELECTRONICA

ALTA FIDELIDAD - VIDEO y T.V.
ANTENAS T.V. VIA SATELITE

Padre Bartolomé Coc, 12
Tel. 50 54 74

INCA

MARY'S

- PERFUMERIA
- OBJETOS REGALO
- BISUTERIA

C/ Jaime Armengol, 38

INCA

Coses de la Ciutat

L'AUTOPISTA ATURADA

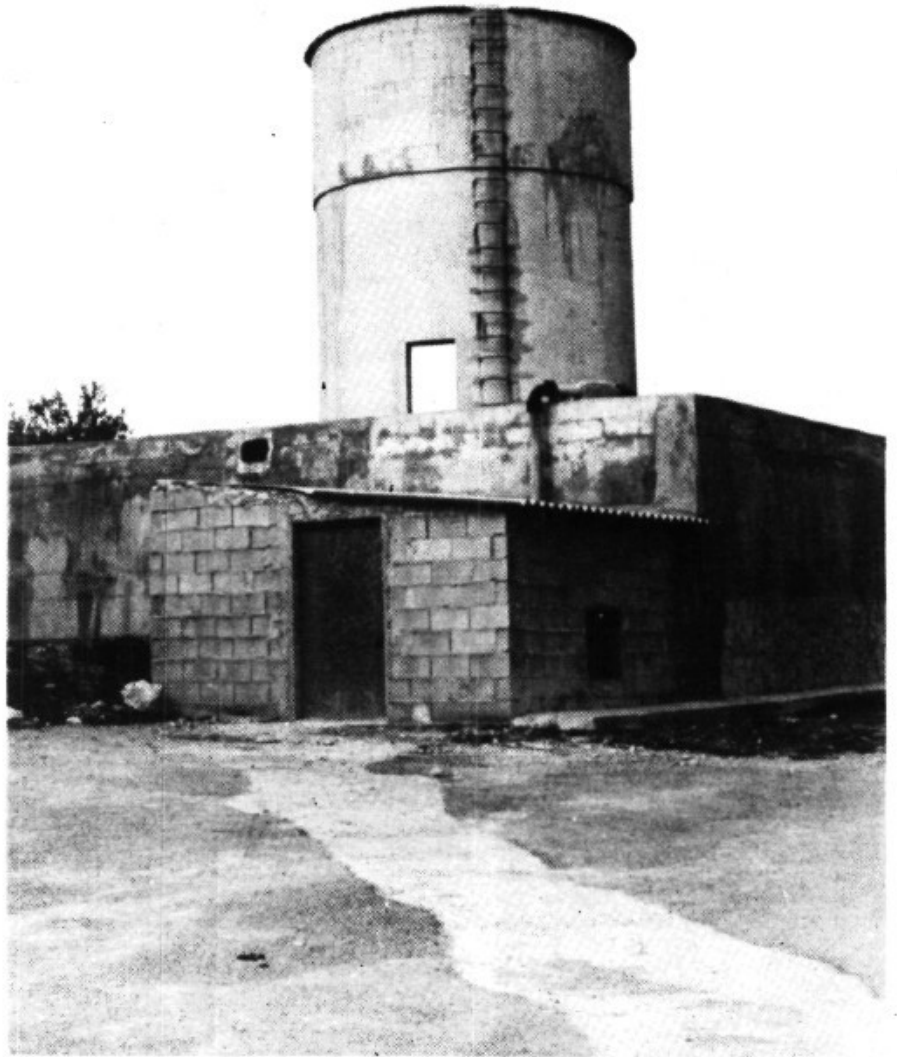
Sembla qué, de moment, l'autopista Palma-Inca-Alcúdia ha estat aturada gràcies al PSOE, CDS i PSM, els quals tenen majoria al Parlament.

L'AFER DELS FERIANTS-AJUNTAMENT I VEINATS AVD. REIS CATOLICS

El conflicte s'ha produït degut a què els veïnats (?) dels Reis Catòlics enviaren una carta al batle d'Inca per demanar-li la desautorització del muntatge de les atraccions a l'Avinguda dels Reis Catòlics. Aquests veïnats recorden al batle que ells votaren i que és hora de què compleixi les seves promeses electorals.

Tanmateix, els feriants han hagut de posar les seves indústries a la Plaça de Mallorca, en contra de la seva voluntat, ja que la dita plaça no reuneix les condicions escaients.

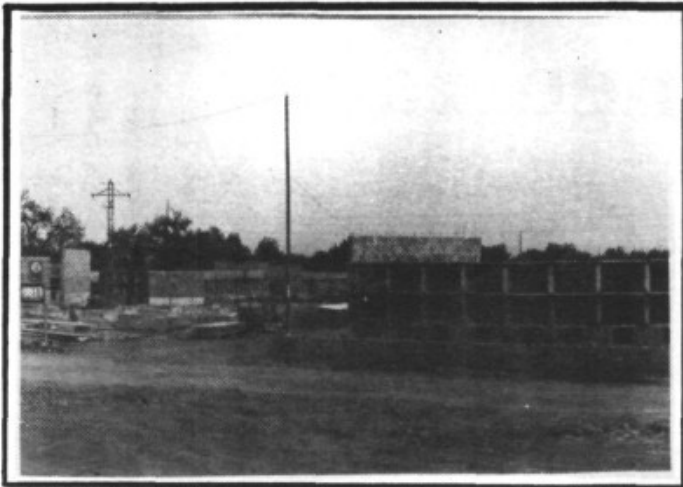
El representant dels feriants ha declarat a "Inca Revista" que tot ha estat una maniobra d'un parell de senyors del barri dels Reis Catòlics, i que molts de firmants no viuen a l'Avinguda i fins i tot alguns són de Crist Rei i una minoria de l'esmentada Avinguda. També manifestà que els problemes encara no han acabat, doncs-

, resulta que els industrials de l'automobil no volen exposar els seus productes a l'Avinguda, la qual cosa pot obligar a

traslladar-se a la dita Avinguda. INCA REVISTA ha pogut comprovar la destrossa que s'ha produït a la Plaça Mallorca. Una autèn-

tica vergonya.

Per què no es cerca una solució definitiva, que no perjudiqui ni a veïnats ni a feriants?.

LES FIRES

Sens dubte, a poc a poc, les fires se van animant. La gent comença altra volta a passejar pels carrers principals d'Inca. Tanmateix, la labor de l'Associació de comerciants ha estat positiva.

PROTESTES CONTRA EL BATLE

Hem sabut que al nostre batle el pitaren i li llançaren algunes patates, quan intentava pronunciar un discurs en castellà a un grup de marxaires que es dirigien cap a Lluc a peu. L'acte era organitzat pel Bar Ca'n Biel i la Floristeria Prohens. El motiu sembla que fou degut a la manca de recolzament. Per cert, resulta que a la festa que organitzaren aquestes entitats davant el Bar Biel, el president del

Consell Insular i el nostre batle Antoni Pons es dirigiren en castellà al públic. Es un exemple clar del poc interès que tenen aquests dos senyors per la normalització lingüística.

LA FESTA DE LES LLANTERNES

La passada festa de les llanternes fou un èxit total. Fa tres anys s'està celebrant gràcies a l'Obra Cultural Balear.

CONCURS DE TEATRE INFANTIL I JUVENIL

Ha estat organitzat per la Comissió de Cultura de l'Ajuntament. Sabem que han estat convocats tots els col·legis d'Inca per a participar-hi.

A les fotografies hom pot veure l'altra cara d'Inca. A les unes pot observar-se els fems que abunden arreu dels carrers d'Inca (la nostra ciutat és possiblement la més bruta de Mallorca). Però l'impost dels fems ha augmentat de forma extraordinària.

A una altra fotografia apareix el dipòsit d'aigua del Serral. També s'ha augmentat la taxa sobre un servici molt deficient. Basta recordar els problemes d'aigua a l'estiu. Per afegitó, un miler d'inquers no paga llurs impostos, d'entre ells destaquen molts de bars i algun contribuent que no li sobra més que mancar-li les pesetes.

També per serveis d'escorxadador haurà de pagar més. Sabem que el projecte per fer-ho comarcal ha quedat aturat.

S'ha esfaltat l'Avinguda dels Reis Catòlics, igual que una pista de cotxes i ha costat 4 milions. Perquè no s'arregla com la Gran Via? o és que s'espera l'arribada de les properes eleccions municipals?.

Les obres d'ampliació del cementiri s'han adelantat molt. El que passa és que resulta molt car morir-se.

Des del meu racó

A Jaume Armengol i Coll.

Segurament t'extra-nyarà aquest escrit dirigit cap a la teva persona. És absolutament normal. El que passa és que m'agradaria fer un sèrie de cartes dirigides a persones més o manco representatives de diferents estament i he pensat començar per tu.

Sempre des del meu racó i sota el meu punt de vista, obro avui el que voldria fos un recull de missives sense pretendre de molestar ni adular a ningú, només dir sincerament el que penso de cada personatge.

Sabràs disculpar, Jaume, aquesta entrada, però calia explicar una mica el que serà una nova etapa si la feina i la insistència m'ho permeten.- Anem ja al grà.

Veuràs, Jaume, he començat per tu, senzillament, perquè darrerament has aparegut sovint a la premsa, unes vegades per bé i d'altres per intentar de fer-te quedar malament. Cadascú pot pensar el que vol, per sort ja passaren els temps de la Inquisició, i no seria just menysprear cap setmanari ni pensament escrit. Solament vull recordar-te, Jaume, quatre coses que hem viscut molt d'aprop i no fa pas gaire temps.

Formarem -jo ji vaig entrar de rebot-, la C.P.I. (Candidatura Progressista Independent) d'Inca, amb tota la il·lusió del món, sense cap ànsia de comandar ni de figurar i sí de treballar pel poble d'Inca. La gent se n'adonà i formant bloc amb l'esquerra, el batle fou el nostre cap de llista.

Tu, Jaume, eres el segon de la llista, ho re-

cordes perfectament. Trobareu l'Ajuntament tan bé com es pot trobar després de quaranta anys de dictadura i vos posàreu a fer feina. Quin sou tenies, Jaume?.

Gràcies a tu i a altres com tu, es canviaren els noms dels carrers i on abans hi havien generals aparegueren les vertaderes arrels del poble.

Els papers de l'Ajuntament s'escriuen en la nostra llengua. Els plens eren oberts i participatius. Difícils, també, perquè faltava l'aprenentatge. Sorgiren problemes i la cosa es va trencar.

Crec que la tasca fou molt seriosa i, si tenim en compte les circumstàncies, aprofitosa.

Te vaig veure treballar per Inca, Jaume. Moltes hores no pagades ni agràides, des del caire nacionalista, fent poble, fent cultura, amb il·lusió i sense cap mena de retribució.

Seguiren les següents eleccions i, tot sol, vares penjar les eines, i crec que feres bé. La majoria guanyadora, amb un home al cap que tenia un cert carisma, conegut per motius molt diferents dels teus i amb un grup que no tenia, ni per equivocació, cap punt comú amb allò que tant havies lluitat per dur a terme. Era jugar a "fronton" i jo sé que a tu t'agrada el tennis polític.

Ja som a les darres eleccions. Vas, i te presentes a la llista del PSOE. En parlarem moltes hores. Quasi hi anàrem junts. Tu segon de llista, i moltes il·lusions d'aconseguir, almenys, rompre la nefasta majoria que havia manat fins aleshores.

Era una bona llista, dues comunitats, inqueers i peninsulars, units en una convivència més que necessària i tantes vegades mal entesa i tan poc tractada pel nostre Ajuntament per tal d'evitar problemes i no "banyar-se el cul". Vosaltres sí voleu la integració i la unió dels qui viuen a Inca, dels fills dels que vingueren fa vint o trenta anys i encara no saben ni una paraula de nostra realitat.

Una vegada més el poble dictà sentència; el temps dirà si equivocada o no, però no s'havia aconseguit el que preteníeu. I ara tenim altre cop un govern municipal conservador i sucursalista.

A mi, Jaume, me fa molta tristesa assistir a un ple, avui, amb aquesta majoria.

Veure com es col·loquen sous astronòmics, com s'adjudiquen obres a dit, com s'ha canviat la política lingüística, com es col·loquen senyeres i al matí següent desapareixen, com s'adjudica el servei de neteja d'Inca, o l'ordinador, o les oposicions.

Me fa tristesa recordar aquells plens, en els quals la gent, al final, exposava la seva opinió, oberts i clars. Els compare amb els d'avui i me deman si "aquell home" ha tornat. Valdria la pena cantar allò d'en Lluís Llac: "no és això companys, no és això". Sé que no servirà de res.

Bé, Jaume, acabaré. No sé com aguantareu la força de les mans en les votacions, no sé si seureu capaços de seguir treballant tant com ho féu,

sense cap profit, només de veure que sou conseqüents amb els vots i un programa. Crec que si no vos cansau triomfareu perquè la tasca que estau fent ho mereix.

Tu, Jaume, ex PSM, com algú et calificava en un escrit ple de "mala llet", ets un home amb una línia que començà a Barcelona, quan eres estu-

diant i que no ha canviat fins aleshores, perquè seguim parlant i conec ta teva trajectòria. Tu sempre has duit la mateixa jaqueta i no t'has venut ni per un sou ni per un càrrec, les ganes de comandar i la necessitat del sou les tenen els altres.

Sort, Jaume, a tu i al grup del qual n'ets portaveu. El ser conse-

qüent té el premi tard o prest i el poble d'Inca sabrà ser agraït amb qui realment treballa per fer d'Inca un poble ric, progressista, amb cultura i amb convivència. És a dir, tot el que ara brilla per la seva absència.

Toni Llarg.

Dijous Bo

AVANC INFORMATIU

Dissabte:

Competicions esportives

Completes Sta. Maria La Major

Inauguració fogarons (Plaça Bestiar)

Inauguració exposicions de pintura

Bunyols i orellanes davant Ca'n Amer a benefici escola Juan XXIII

Diumenge:

Missa Solemne

Amollada de coloms

Ballada dels cavallets d'Artà

Concert Banda Municipal

Inauguració exposició fotogràfica "Ahir i Avui d'Inca". Centre socio-cultural Conselleria E. i C. C/Bisbe Llopart

Actuació Coral de Consell (després de la misa). Sta. Maria La Major.

Dilluns:

Concurs de redacció. Institut Berenguer d'Anoia. Lema: "La música dins la societat". En memòria del Mestre A. Torrandell al 25 anys de la seva mort.

Actuació "Sis Som"

Pregó a càrrec de Joan Guasp. Casal de Cultura

Actuació de l'Arpa d'Inca

Dimarts:

Concurs de pintura Ciutat d'Inca

Inauguració Casal de Cultura

Inauguració exposició de segells

Partides simultànies d'escacs
Semifinals de futbolito

Dimecres:

Recepció concurs de Remat

Concurs ornitològic

Inauguració arbres en miniatura (bonsai)

Dijous:

Inauguració màquinaria

Entrega trofeus als ramaders

Futbol

Torneig Tennis

Festa juvenil Campet d'es-tren

Divendres:

Entrega premis i trofeus

Pintura, Fotografia, Ornitologia, etc. (Actuació músics inquers).

FOTO. M. A. Quetglas.

Dijous Bo

OPINEN SOBRE EL DIJOURS BO.

1ª Què representa, pel seu comerç, el Dijous Bo?.

2ª Què és el que li agrada més del Dijous Bo?.

3ª Què trobau que li manca al Dijous Bo?.

Sr. Cabanellas Coll, Torrons Delante.

1.- En el Dijous Bo hi ha una gran moviment mercantil i, com que hi ha gran afluència de gent, es venen molt més els nostres productes ja que coincideix amb la temporada de la venda del torró.

2.- El que més m'agrada d'aquest dia es el trui i l'ambient que hi ha pels carrers.

3.- Per a mi el Dijous Bo està molt bé i no hi manca res.

Nicolau Horrach Amer, Bar Llabrés.

1.- Un gran dia perquè proporciona molts interessos.

2.- Que ve molta gent i és una gran festa pel poble d'Inca.

3.- Manquen exposicions de pintura i de calçat, i molta seguretat ciutadana.

M. Torrens Perelló, Concessionari Citroen.

1.- Pel nostre comerç, el Dijous Bo és 'el dia més important de l'any, ja que és l'únic dia en què mostrem tots els nostres vehicles al públic, que rebrà de nosaltres tota la informació i atenció que es mereix.

2.- Es el dia en què es reuneix més gent a Inca, i això és molt important tant per nosaltres com per les demés empreses.

3.- Crec que no li falta res, en tot cas un poc més d'organització; però, qui és capaç d'organitzar a tants de milers de persones?.

1.- Què representa per tu el Dijous Bo?.

2.- Què és el que trobes que li manca al Dijous Bo?.

Pep Miquel Pieras, 13 anys, 8è EGB.

1.- Per mi el Dijous Bo representa la festa més important d'Inca on es reuneixen tots els habitants de Mallorca. Una festa que va precedida de tres fires que es celebren els tres diumenges abans de Santa Maria la Major, patrona de la Ciutat. Es un dia de molt de trui en el que molts de mallorquins es troben per disfrutar d'un dia que no es repeteix fins l'any que ve.

2.- Trob que hi falta algun acte que cridi més l'atenció dels adults de la nostra edat.

Maria Gual Rigo, 16 anys, estudiant F.P.

1.- Sóc de Campanet i cada Dijous Bo vinc a Inca. M'agrada molt passejar per les exposicions. A més és digne de veure la gentada que hi ha pels carrers.

2.- Manca qualche cosa per la gent jove. Tal volta una bona verbena, alguna exposició dedicada al jovent. Tanmateix crec que falta alguna dedicada al calçat i a la pell, seria necessari.

Mònica Rebassa, 12 anys, 7è EGB.

1.- Una festa molt divertida on tothom s'ho pot passar molt bé.

2.- Més atraccions infantils i més festes populars.

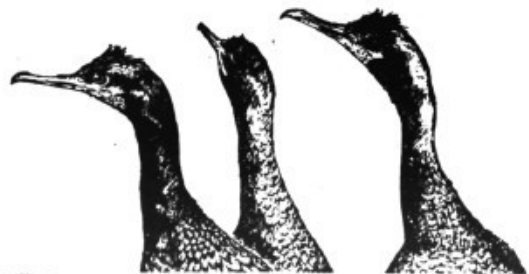
Mª José García Antúñez, Professora de l'Institut F.P.

1. Per mi, apart del seu significat com a mercat, és una festa totalment distinta a qualsevol de la meua terra, Astúrias. Crec que és una forma de reunir-se tota Mallorca. Tothom ve a Inca el Dijous Bo, és una visita obligada pels mallorquins. Crec que és un conjunt de fira, mercat i festa, que resulta molt hermosa, mesclant la tradició de fira i allò que és nou, les exposicions de cotxes, per exemple, cosa que supòs que existeix des de fa pocs anys. M'agrada també l'animació que hi ha a Inca en aquest dia.

2.- Crec que falta una exposició de pell i sabates que és el més típic d'Inca; i també una espècie de mercat-exposició artesanal mallorquí, ceràmica, brodats, etc...

* * *

CABRERA, EL PARC NACIONAL DE LES BALEARS

Exposició organitzada pel

**GRUP BALEAR D'ORNITOLOGIA
I DEFENSA DE LA NATURALESA**

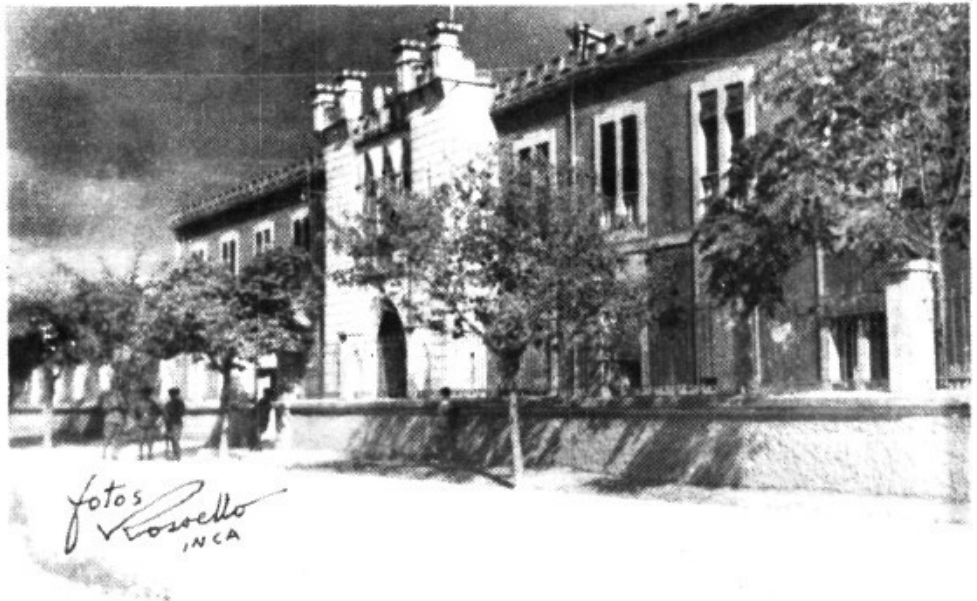
Una aproximació al record

"Un siglo de Historia de Inca a través de su guarnición militar (1879-1986)"

Fa molt temps, potser des que vaig tenir l'enorme plaer de llegir i rellegir aquest magnífic llibre de D. Simó Gual i Truyol, titulat "Un siglo de historia de Inca a través de su guarnición militar", que volia parlar-ne una mica d'aquest Quarter Luque d'Inca, sobretot ara que és a l'espera de cloure's, d'aquesta institució inquera que aporta dades notables a la història d'Inca. També volia parlar de la Història, l'autèntica, la quotidiana, la que resta amagada, la que no surt als llibres, però que és la real, l'única i la que explica tots els desenvolupaments històrics que coneixem amb posterioritat a través dels llibres, adés objectius, adés subjectius.

A força d'ésser sincers i justos, agraïts com a inquers, hem d'admetre que el llibre "Un siglo de historia de Inca a través de su guarnición militar (1879-1986)" és l'intent més seriós -jo diria l'únic intent seriós- d'escometre la veritable Història d'Inca, evidentment, de la gairebé meitat del segle XIX i aquest segle XX. Cap inquer, ni cap home estudiós, pot ignorar-lo. Com a inquers és d'ignorants desconèixer aquest llibre que, objectivament parlant, agradi o no, haurà d'ésser consultat repetidament per a elaborar una futura Història d'Inca.

L'edició del llibre és molt acurada, les fotos són magnífiques, alguna d'elles m'ha impressionat for-

tament, car ha assolit de despertar-me molts records, d'estimular-me la memòria.

El llibre en concret té una qualitat difícil d'aconseguir en aquests tipus de treballs, l'amenitat i la clara visió de la quotidianitat d'un poble, de la vida monòtona, de vegades, agitada d'altres, d'una població que sovintment és extranya a la pròpia història.

Segons quins passatges del llibre han estat per mi com la daga travessant-me el pit del record, un puny record familiar, tan prop ara, però tant terriblement enfora!...

Sempre he estat conseqüent amb mi mateix, amb les meves idees i amb les meves decisions polítiques, sempre he donat la cara i m'he responsabilitzat dels

meus actes, encara que de vegades hagi rebut cops baixos, covards, utilitzant l'anonimat per atacar-me. Mai no he tingut por d'enfrentar-me amb la realitat i, aprofit l'ocasió per adreçar-me als qui intenten de ferir-me, amagats rera l'anonimat, i reptar-los a debat públic, a cara descoberta, al lloc on ells triïn, el dia i l'hora. Es per això mateix que també no tinc por d'ésser coherent amb mi i la meua història, la meua família, tant de mare com de pare, sempre tant relacionada amb el Quarter d'Inca i amb l'Exèrcit.

Malgrat tot jo segueix pensant com sempre. Sóc un nacionalista i d'esquerres que avui és regidor independent pel PSOE. Però la història és la història; i l'objectivitat, l'objectivitat, tant si m'agrada com si no m'agrada.

La família de ma mare, tradicionalment conservadora, fortament religiosa, va tenir un militar, el meu oncle Mateu Coll i Quetglas. Als 21 anys era Tinent d'Infanteria. Fou destinat a Estella (Navarra) i després voluntari als Regulars d'Àfrica. Morí a Ceuta als 22 anys, a punt d'ascendir a Capità, d'una salmonel·losis. Curiosament la família conserva una obra de teatre seva escrita íntegrament en català, possiblement influenciada pel catalanisme del seu germà major, el meu oncle Bartomeu Coll i Quetglas, metge.

Però també a la família de mon pare, liberal-burguesa, també hi hagué un altre militar, el germà menut de mon pare, el meu oncle Francesc Armengol i Villalonga. Era Tinent als 18 anys, posteriorment fou professor de l'Acadèmia Militar de Toledo, vingué de capità al Quarter d'Inca, després a l'Àfrica, on va reemplendre l'amistat amb en Franco Salgado (cosí del que fou Cap de l'Estat), companys de promoció. Quan esclatà la guerra civil era Coronel en Cap del Regiment de Terrassa. Com a bon professional es posà a les ordres de la República i de la Generalitat. Fou Director de l'Acadèmia Militar de Barcelona (Sant Gervasi) i Comandant Militar de Girona, des d'aquell càrrec de tanta responsabilitat li va correspondre l'honor d'escortar fins a la frontera francesa al President de la República, el senyor Azaña, i de dirigir les operacions parcials al Front de l'Ebre, a les ordres de "El Campesino". Quan les tropes franquistes ocuparen Barcelona, fou detingut i empresonat. Se li féu Consell de Guerra Sumaríssim i, gràcies a la declaració personal d'en Franco Salgado, fou absolt, però retirat de l'Exèrcit, amb la graduació de Coronel quan només te-

nia gairebé 40 anys, el més jove de la seva promoció.

Crec que tot això que acab de contar em justifica per a poder parlar amb cert coneixement de causa del tema del Quarter, però sobretot perquè en Jaume Armengol i Pasqual, el meu avi, íntim amic del General Luque, fou l'artífex de l'obertura del Quarter d'Inca, car ambós pertanyien al Partit Liberal.

Noms com els de D. Agustín Luque y Coca (Tinent General, Ministre que fou de la Guerra, i de Gràcia i Justícia durant la Monarquia d'Alfons XIII), D. Alexandre Rosselló (Ministre que fou d'Hisenda), Valerià Weyler i Nicolau (Marqués de Tenerife, Capità General i Ministre de la Guerra) em traslladen al meu passat remot, a les paraules de mon pare, a la història real d'Inca i al meu temps viscut i ja mort, al meu temps recobrat, com diria Marcel Proust en la seva monumental "A la Recherche du Temps Perdu".

Totes aquestes personalitats foren íntims del meu avi, cap del Partit Liberal primer, i del Liberal-

Progressista després, Batle d'Inca durant la Regència de Doña Maria Cristina i també durant el regnat d'Alfons XIII, Assessor Jurídic de la Diputació i Diputat pel Partit Liberal. Fou un demòcrata absolut, rebia el vot dels republicans, car aleshores només dos partits eren legals com a tals, i la República, precisament, li va dedicar el carrer que avui du el seu nom.

A casa de mon pare es conservava l'arxiu de l'avi, amb cartes personals del Rei, de la Reina, i de les esmentades amistats polítiques que podrien donar molta de llum documental a la Història d'Inca.

A l'esplèndid llibre de D. Simó Gual, només hi trob un defecte, que és escrit en castellà, quan la història d'un poble irremediablement ha d'ésser escrita amb la llengua d'aquest mateix poble.

El General Luque fou destinat a Inca, gairebé com un desterrament, per les seves idees, segons em contava mon pare, republicanes. Posteriorment es passà al partit Liberal. D'aquell temps data l'amistat estretíssima del meu avi amb en Luque; tant

Fotos
Rosselló
INCA

que el General volia que el meu oncle Paco, militar amb el seu fill, se n'anàs com a agregat militar a l'ambaixada de París. El meu avi, per contra, utilitzà la seva influència perquè vingués a Inca. De fet, en Luque no li'n podia negar cap favor.

No és estrany, doncs, que la primera pedra del Quarter la posàs el meu avi, quan era batlle, que posteriorment, devers el 1911, a través d'en Luque s'aconseguís subvenció per ubicar el Quarter, ja que també governava l'Ajuntament d'Inca el partit Liberal.

El Batle aleshores era el braç dret de l'avi, en Paco Llabrés "Es Metge Nou". I que, precisament, també el meu avi fos Diputat, les cartes entre ambdós, en Luque i l'avi, demostraven una fermesa d'estimació poc comuna.

La primera ubicació del batalló, inquer fou el Quarter de Ca'n Alonso, avui desaparegut, just a la plaça de Mallorca, que després passà a ser propietat del metge Balaguer. La Inca de llavors era un poble sense vida. No cal dubtar que la vinguda del Regiment alhora que el despertar industrial confor-

maren les bases de la Inca d'avui. Ambdós fets, ens agradi o no, són irrenunciabls, històricament i objectivament, per comprendre l'arrencada de la nostra ciutat.

L'artífex de l'obra d'aquest quarter fou en Luque, però per mor dels seus íntims amics inquers, sobretot els seus companys de partit. Així ho entengué la República quan dedicà el carrer al meu avi i volgué, precisament, que

ambdós carrers restassin units, com els seus noms.

Aquesta és part de la història amagada, de passadissos que fa que les coses canviïn inesperadament i que explica esdeveniments de vegades incomprendibles. Però que Inca, els majors, recorda, i n'és testimoni.

Jaume Armengol

VILANOVA - 3

PONE A SU SERVICIO SUS
NUEVOS DEPARTAMENTOS
DE
MUEBLES DE OFICINA
Y
MATERIAL INFORMÁTICA

PEDRO VILANOVA

VILANOVA-1 : PAPELERIA
C/COSTA Y LLOBERA 208 302880

VILANOVA-2 : LIBRERIA
C/VIAL 13 303332

VILANOVA-3 : INFORMÁTICA
HOSTALS, 47 Bajos 304229

INCA

PUB

NITS

C/Jaume Armengol
Nº 74 Inca

Dijous Bo

diada nacional del poble mallorquí

DIJOURS BO, DIADA NACIONAL DEL POBLE MALLORQUI.

Quan m'assec per escriure sobre el "DIJOURS BO" el meu pensament es despista i vaguetja pel món de les lletres i de les paraules per trobar algunes idees que almanco semblin noves, i, com aquell que diu, acabades d'estrenar, perquè a tots em agrada dir alguna cosa nova encara que tenguem la certesa de què fins i tot la història va repetint-se. S'han dit tant coses del DIJOURS BO i ben bé crec que quasi ningú, per no dir ningú, sap el què és. Però cadascú ho veu del seu angle ben distint i tots es fan la seva idea del DIJOURS BO, idees distintes i incompletes; però és bo això, no n'hi ha cap de perfecte. Desgraciat de l'home perfecte!. Lògicament no pensa igual l'estudiant que aquest dia fa fullet o ha demanat permís per venir a Inca, ni tots aquells que ja ho tenen ben programat de cada any. Tampoc té la mateixa idea el venedor que sap que aquest dia és important dins la seva vida comercial. Els padrins i els netets tots tenen la seva opinió.

I la monja?, i el Director d'escola?, aquells que cada any tenen una brega amb els seus alumnes perquè creuen que és més important un dia d'escola que anar a fer el DIJOURS BO?. Aquests viuen a la lluna. I qui també estan a la lluna són els polítics, aquests no se n'adonen de res, el poble per una part i ells... no saben per on. També vendran a fer DIJOURS

BO però per a molts serà una visita rutinària i de bona imatge, no els serà experiència. Si tinguessin una mica de consciència del què és el nostre DIJOURS BO ja l'haurien fet diada nacional, i certament aquesta diada estaria més a to amb el pensar i sentir de la gent.

Deixau-me que jo també pugui al balcó dels dies o al terrat del temps per, des d'allà, amb perspectiva, vegi el nostre DIJOURS BO.

Me resulta bastant difícil des de les altures, a un pla distint de les persones, veure la nostra diada i me n'adon de què és com si jo volgués dir d'una pomera si les pomes són o no bones mirant-les d'un bon troç enfora amb uns prismàtics; per assaborir-les de bo m'he d'acostar, he de pujar a la pomera i, amb fruïció, he de menjar un dels seus fruits. Llavors i sols llavors puc parlar de la bondat o la maldat d'aquell arbre. Per això mateix baixaré del terrat o del balcó de la prepotència, del dogmatisme, per submergir-me dins la riuada de la gent, i no per seguir la roda, no per deixar-me dur, no per caure dins la rutina, no per ésser un número més dins la collectivitat, no per viure dins la des preocupació, sinó per acostar-me més al sentir, al pensar, al viure... de la gent. Vull sentir com a meu el batec de la meva gent. Vull descobrir amb el poble, no puc oblidar la meva pròpia realitat de què també som poble, la màgia, l'encanteri, l'encís, l'agulló, l'atractiu... del nostre DIJOURS BO que cada any és

distint, és nou. Si fos el mateix de tots els anys ja hagués desaparegut del calendari, perquè hauria caigut dins la rutina és el corc de les coses.

Què!, hi anam a fer una volta amb la gent, amb el poble. Vos advertesc que hi trobarem gent de tots els pobles, de moltes llengües, de moltes cultures, de molts de temperaments i caràcters, de moltes ideologies, de distints partits... però amb una mateixa intenció: tots vénen per fer DIJOURS BO. Estic convençut de què pel camí del DIJOURS BO, també, podem arribar a descobrir les nostres arrels, la nostra identitat com a poble -que, tantes vegades, a través, dels fets i de les decisions més que de les paraules- se'ns nega.

Inca té la gran responsabilitat, de cada any oferir a tota Mallorca la diada del DIJOURS BO que jo des d'aquí reivindic com a Diada Nacional del poble mallorquí.

Bon DIJOURS BO, amics!.

Santiago Cortés Forteza,
pvre.
Ciudadà d'Inca.

Noces d'argent de la Parròquia de Sant Domingo

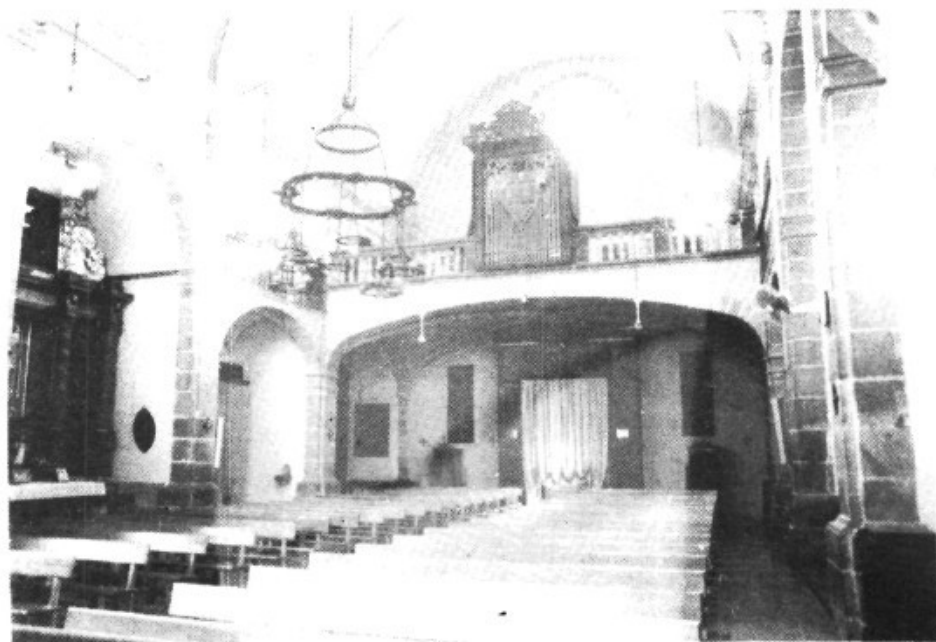
Amb motiu d'aquest 25è aniversari s'ha publicat, escrita pel canonge, fill d'Inca, Mn. Pere Llabrés i Martorell, una obra titulada: "Sant Domingo d'Inca: El convent, l'església, la parròquia". En el present escrit vull recórrer aquests vint-i-cinc anys, sense pretendre fer una història molt exhaustiva; bàsicament serà una síntesi, molt resumida, de l'obra esmentada.

Diu Mn. Pere Llabrés en el Pòrtic de l'obra: "En la primavera del Concili Vaticà II va reflorir el Roser de Sant Domingo d'Inca. Ja no era l'Església dels vells frares, engegats per la fúria anticlerical del segle passat: era una llar acollidora d'una família de creients que a Sant Domingo, embellit i renovat, hi trobaven la font parroquial de l'aigua de la vida, que brolla en tots els sagraments de l'Església. Concili i post-concili han anat teixint durant vint-i-cinc anys de la història, breu encara, de la nova parròquia a l'església i a la contrada antiga, just al cor d'Inca, que és cor de Mallorca".

Aquest paràgraf, sens dubte, descriu i resumeix el que ha reportat la creació i vida de la parròquia fins avui.

ANTECEDENTS A LA CREACIÓ DE LA PARROQUIA.

El fervor religiós era gran en el segle XVI a la nostra illa, aquest fervor s'estendrà fins a la crisi dels inicis del segle XVIII. Recordem a Santa Catalina Tomàs (m. 1.574), San Alonso Rodriguez (m. 1.617), el Venerable franciscà inquer P. Ra-

fel Serra (m. 1.620). Inca va donar a l'Ordre Dominicana dos fills seus, oncle i nebot, Pares Llorenç Malferit i Guillem Malferit i Llompart, ambdós de família honorable per les seves virtuts i influent per la seva hisenda en la vila d'Inca.

En una Inca florent de vida cristiana i menestral, s'hi afegí a l'antiga parròquia de Santa Maria la Major, una nova església i convent, era l'any 1.604. Hi havia ja el Convent de Sant Francesc, fundat el 1.325, i el Monestir de les Jerònimes, establert a l'església de Sant Bartomeu des de l'any 1.534. La petició de la nova fundació dominicana fou feta al prior del Convent de Sant Domingo de Palma. El Consell de frares d'aquest convent designà com a fundador el P. Francesc Berard i primer vicari el P. Antoni Torrens, natural d'Inca.

Obtinguts els pertinents permisos: Aprovació pel Batle d'Inca, Guillem Duran, i els seus jurats i

consellers (21 de novembre de 1.604). Del Vicari General de la província dominicana d'Aragó i també el permís eclesiàstic del Vicari Capitular de Mallorca (9 de desembre de 1.604), el P. Antoni Torrens, ànima de la nova fundació comprà, ja l'endemà, una teulera a Guillem Seguí per erigir-hi el nou Convent. Es construí el Convent al voltant del Claustre. Pareix ésser que el Claustre no es començà fins a l'any 1.730 i es va acabar a l'any 1.800. L'església actual fou benèida el 4 d'agost de 1.689, dia en què aleshores es celebrava la festa de Sant Domingo.

Després de l'exclaustració i restaurat el culte a l'església, es succeïren distints custos que tengueren cura del culte en el temple i anaven fent reformes a l'església. El darrer custos fou Mn. Vicenç Bal.le i Duran, sacerdot inquer i que encara viu. Ell, l'any 1.962, entregà les claus de l'antiga església conventual al nou rector de la parròquia.

CREACIÓ DE LA PARROQUIA.

Segons el cens de 1.960 Inca comptava amb 13.816 habitants. El creixement de la ciutat era evident. A la barriada de passat el tren, el Bisbe de Mallorca, Jesús Enciso, havia erigit la Parròquia de Crist Rei, el dia 16 de juliol de 1.959.

A la barriada d'es Blanquer, i servint-se de l'edifici de l'església conventual existent, es creà la Parròquia de Sant Domingo. El Vicari General de Mallorca, Mn. Francesc Payeras, fill d'Inca, per manament exprés del Sr. Bisbe, signà el decret de creació de la nova parròquia, era el 2 de maig de 1.962. Aleshores la parròquia tenia 3.511 habitants en un cens que s'apropava als 15.000 habitants a la ciutat.

Dia 17 d'abril de 1.963, mitjançant un decret del Sr. Bisbe Enciso, s'establien els nous límits parroquials que substituïen els provisionals de quan es creà la parròquia. La línia divisòria quedava traçada des dels Molins, passant pels carrers Ramon i Cajal, Teatre, Martí Metge, Sant Bartomeu, Plaça d'Espanya, L'Estrella, creuament amb el carrer de la Pau fins al carrer Jaume Armengol, plaça de l'Àngel, Na Muntanera, eix de la Gran Via de Colón fins al carrer Juníper Serra i s'enfilava fins a la via del tren. També s'establiren els límits rurals.

Des de 1.962 fins al desembre de 1.972.

El primer Rector:

Mn. Guillem Julià i Ollers era natural de Campos i fou ordenat prevere dia 8 de maig de 1.955. Avui és canonge de la Seu de Mallorca. Fou nomenat Rector de la parròquia el dia 28 de juny de 1.962 i féu la seva entrada a la

parròquia el dia 22 de juliol següent. Deixà la parròquia el dia 18 de novembre de 1.972, presentant la dimissió al Sr. Bisbe, Administrador Apostòlic de Mallorca, Teodor Ubeda.

Altres sacerdots:

Fins al nomenament del primer vicari ajudaren al nou rector un missioner dels Sagrats Cors, membre de la Comunitat de Lluc, i el Vicari de Biniamar.

Mn. Marià Cortés i Cortés: Natural de Ciutat, fou nomenat Vicari el dia 11 de gener de 1.963. Va deixar la parròquia per anar a treballar al Perú, l'any 1.965.

Mn. Bartomeu Palou i Romillo, natural de Campanet, nomenat Vicari en el setembre de 1.965. Va deixar la parròquia l'any 1.972 per passar a la de Galilea.

Mn. Joan Antoni Pol i Company, natural de Consell, fou nomenat Vicari el dia 9 de juliol de 1.967, deixant la parròquia per passar a la de Sant Francesc de Paula de Ciutat, l'any 1.968.

P. Jaume Fe i Corró, franciscà natural d'Inca, fou nomenat vicari en

el setembre de 1.972 i ho era quan el Rector, Mn. Julià, deixà la parròquia.

Esdeveniments i obres materials:

En el novembre de 1.962 comença a publicar-se el full parroquial setmanal "Sant Domingo".

Dia 26 de gener de 1.963, el Bisbe Enciso realitza la primera visita pastoral a la parròquia.

Durant la Quaresma de 1.963 té lloc la primera Setmana de Joventut.

Durant la Setmana Santa de 1.963 comença a actuar el Cor Parroquial dirigit pel Vicari Mn. Marià Cortés.

S'havia renovat tota la instal·lació elèctrica i es construí (1.963) la nova capella del baptisteri i també es va arreglar l'orgue.

En el febrer de 1.964 comencen les obres per renovar el presbiteri per tal d'adaptar-lo a les noves línies que assenyalaven la renovació litúrgica del Concili. Obres de remodelació a les sagristies, nau central, il·luminada per artístics lampadaris (disseny del pintor inquer Antoni Rovira Ramis).

En el juliol de 1.965 la parròquia ja tenia 5.800 habitants.

Del 24 de març al 4 d'abril de 1.965 es predica la Missió General a la ciutat d'Inca. La dirigiren els Pares Misssioners dels Sagrats Cors.

Durant el curs 66-67 comença a funcionar el centre parroquial de la joventut.

En el maig de 1.967 el Bisbe Alvarez Lara realitza la visita pastoral.

A l'estiu de 1.969 es restaura totalment la teulada.

L'any 1.971 es re-forma la capella del Roser.

La parròquia va restaurar i potenciar les festes tradicionals de la barriada, la del Sant titular, Sant Domingo; la de Sant Sebastià, amb fogueró i cant del rosari i goigs davant la capelleta al carrer del seu nom; festa de la Rosa el primer diumenge de maig.

L'etapa del rector, Mn. Guillem Julià, es pot considerar de començament i consolidació de la nova parròquia, creant una ver-tadera família parroquial, amb les activitats espiri-tuals, socials, culturals i humanes, entorn de l'esglé-sia conventual de Sant Do-mingo.

Del desembre de 1.972 fins avui.

El rector actual:

Mn. Antoni Estel-rich Calafat, natural de Santa Margalida, va ésser ordenat sacerdot el 21 de desembre de 1.956 i fou nomenat rector de Sant Do-

mingo el dia 13 de desem-bre de 1.972 pel Sr. Bisbe Administrador Apostòlic de Mallorca, Teodor Übeda. Avui és encara el Rector de la parròquia.

Altres sacerdots:

El P. Jaume Fe, franciscà, continuà essent Vicari fins a l'any 1.973.

El P. Bernat Clo-uell, també franciscà, fou nomenat vicari l'any

El P. Bernat Clo-uell, també franciscà, fou nomenat vicari l'any 1.973. Deixà la parròquia a l'any 1.985 perquè fou destinat al convent de la Porciúncula de Ciutat.

Mn. Bartomeu Genes-tra i Martorell, natural d'Inca i Vicari de Santa Maria la Major, ajuda a la parròquia des de l'any 1.985.

Esdeveniments i obres mate-rials.

El 14 de novembre de 1.974, s'adquirí la ca-sa rectoral de l'Avinguda de les Germanies que abans era llogada. Es va renovar totalment l'any 1.975.

L'any 1.979 s'ins-tal·laren nous bancs a l'església.

Apareix una nova publicació "Més lluny" al Nadal de 1.980, editada pel Club Juvenil, perdura fins a 1.984.

El 28 de gener de 1.981 el Bisbe de Mallorca erigia canònicament a Sant

Domingo la confraria de Sant Tomàs d'Aquino i n'a-provava els estatuts.

L'any 1.981 s'ins-tal·là el saló parroquial a les dependències adossa-des a l'església, damunt la sacristia.

L'any 1.984 es res-taurà el caducal de la Ma-re de Déu del Roser que havia passat per ell.

L'any 1.985 va ésser restaurada l'estatueta de Sant Sebastià que es venera a la capelleta del carrer del Sant.

S'han organitzat molts d'actes culturals, concerts de música, excursi-ions parroquials per Euro-pa, etc...

Amb motiu de les noces d'argent s'ha restau-rat l'orgue històric de la parròquia.

BATEJOS, NOCES I EXÈ-QUIES, CELEBRADES DES DE LA CREACIÓ DE LA PARRO-QUIA.

Batejos..... 1.932

Noces..... 807

Exèquies..... 1.073.

ACTES DEL 25è ANIVERSARI.

Al llarg de tres diumenges consecutius s'han anat celebrant dis-tints actes: Dia 24 d'Octu-bre, dia del Baptisme; dia 1 de novembre, dia de la Família; dia 8 de novem-bre, cloenda de tots els actes.

Jaume Gual Mora.

**Penya
Barcelonista**

Bar Miquel Inca

Apartat de Correus 185

PELUQUERO UNISEX

Calle Martin Medico, 20 · Tel. 503013 · Inca

Para mayor comodidad RESERVE HORA

Associació Filatèlica

L'Associació Filatèlica d'Inca, com cada any, fa una exposició de segells durant la fira major del Dijous Bo.

Aquesta associació és eminenment cultural i està al servei de totes aquelles persones que estimen el col·leccionisme en general. Es per això que des de fa nou anys inau-guren una exposició de segells, una exposició reconeguda en tota l'illa. La seva tasca, com a associació, és força meritòria i mereix tot el nostre suport i elogi.

Hem volgut entrevistar a Gabriel Alomar, tresorer de l'Associació, perquè ens parli d'aquesta exposició que tindrà lloc en el Centre Parroquial de Santa Maria la Major durant els dies 17, 18 i 19 de novembre.

- Biel, ¿quin és el tema d'enguany en aquesta IX exposició de segells?.

- Hem cregut oportú treure el tema de la sabata, indústria força arrelada dintre de la nostra ciutat. Un dels pioners del calçat a Inca fou mestre Antoni Fluxà, persona dedicada en cos i ànima a la indústria sabatera.

- ¿Per què heu volgut homenetjar la figura de Mestre Antoni Fluxà?.

- Hem considerat fer un poc de justícia a aquest personatge, estimat per tots els inquers, i que gràcies a ell, moltes famílies han tingut una feina. Mestre Antoni Fluxà fou el promotor d'un nou floreixement industrial, afavorint d'aquesta manera a tota una població.

- Com a tresorer de

l'Associació, ¿amb quin pressupost comptau per a fer l'exposició i quins són els organismes que vos han aidat?.

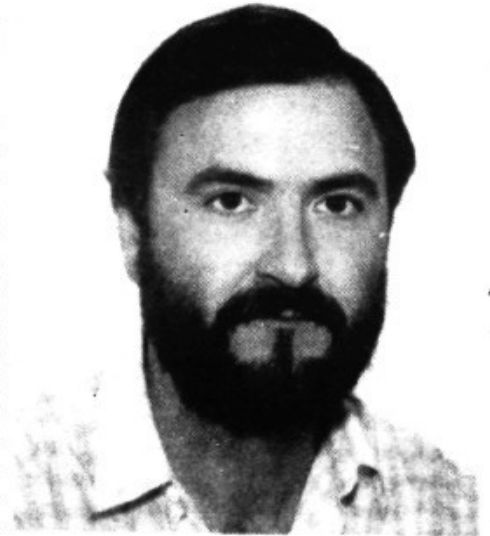
- El pressupost és de dues-centes mil pessetes, aproximadament. Les despeses pensam que seran cobertes. Tenim subvencions de "La Caixa" i de l'Ajuntament. A més, es posaran a la venda, durant l'exposició, les emissions del sobres amb les corresponents targetes. Enguany hem descartat sol·licitar subvencions a la Conselleria de Cultura del Govern Balear i al Consell Insular, ja que l'any passat no vàrem rebre cap mena d'ajuda de les entitats esmentades, malgrat haver-ho demanat.

- ¿Què pretén l'Associació amb aquesta exposició?.

- Fer una mica d'història damunt Inca. La Direcció General de Correus i Telecomunicacions ens ha concedit un Matasegells Especial, com també una Oficina Temporal a la Sala de l'Exposició. Aquest matasegells correrà per tota la nació; d'aquesta manera, donam a conèixer la Fira del Dijous Bo, reconeguda no només a Mallorca sinó també a altres indrets de fora de l'illa.

- ¿Quina és la tasca que realitza l'Associació a més de l'exposició que feis cada any?.

- Fins ara no hem fet tal volta tot el que nosaltres voldríem. Per una part, hi ha la part econòmica que molt sovint ens dificulta poder fer coses que serien prou importants per a donar a conèixer el col·leccionisme.

També una de les dificultats en què ens trobam, és la manca d'un local per a tots els associats i persones interessades per la filatèlica. Som una societat jove que només té uns quants anys d'existència, però que té molta d'il·lusió i ganes de fer feina per al poble d'Inca.

- Per acabar, ¿te-niu activitats previstes?.

- L'any passat tinguérem l'experiència d'anar a algunes escoles, cosa que pensam continuar després de l'exposició. Tenim ganes de tornar-hi a fi de donar a conèixer aquest món tan fascinant i encisador com és la filatèlica. També volem ampliar la nostra societat a la secció de numismàtica.

Esper, Gabriel, que la vostra Associació segueixi endavant, i que el seu esperit cultural animi a molta gent a col·leccionar. El segell és cultura, el segell és història, el segell és entreteniment.

Bernat Forteza.

En Paco Planas, S'Escolà Major

En Paco Planas és el nostre Escolà Major de la nostra ciutat. Tota una vida dedicada a la Parròquia de Santa Maria la Major, al servei de l'església.

En Paco Planas és amic meu. El conec des de fa molt de temps i perquè sé que la seva feina abnegada mereix la meua estima, la meua consideració i tot el meu reconeixement.

Va nèixer un hivern fredoler, el dia 16 de desembre de 1.951 a Mancor de la Vall. Molt aviat vingueren a viure a Inca, al sis anys. Els seus primers educadors foren el meu bon amic i mestre D. Llorenç Ramis i també D. Vicenç Batle.

Estam asseguts en un despatx de la Rectoria. Em mostra llibres empolvats i enfarinats pel temps, com també recordatoris d'un temps un tant llunyà. Li agrada parlar de quan corretejava per la sacristia i de les seves primeres entremaliadures.

- El Rector Buades, un dia em va renyar de bon de veres, perquè no havia volgut ventar el foc del'encencer. Durant tota la missa el me va fer quantar a l'aire sense moure'm. El Rector Buades era un home molt recte i volia les coses ben fetes. Són petites anècdotes que m'han passat i les record amb una certa enyorança.

Li not una mica de melangia quan recorda el temps enrera. La seva infantesa d'escolanet marcà la seva vida. Els seus primers anys seran sempre evocats com uns anys que mai podrà oblidar i que sempre conservarà dintre del seu cor.

- De petit, quan tenia sis o set anys, anava cada dia, durant tres anys seguits a servir la

missa a les monges tanca-des amb D. Joan Coli. També vaig anar durant cinc anys a la Puresa, a les vuit del matí i a les dotze del migdia amb D. Tomàs Mora, a més dels serveis que feia a la Parròquia.

- Paco, quins records guardes dels teus primers anys d'escolà?. No em deixa acabar la pregunta i em contesta sense pensar-hi gens:

- Molt bons. Sempre els recordaré. Un temps

que sempre conservaré, ja que foren uns anys molt feliços. L'amo en Biel i en Martí Mascaró varen ésser els meus mestres, ells m'ho ensenyaren tot i vaig aprendre molt darrera ells. També guard un bon record dels seminaristes d'aquell temps: Pere Fiol, Jaume Rovira, Pere Llabrés, Pere Dolç, Santiago Cortés, Miquel Amengual; tots ara capellans.

En Paco no només fa d'escolà, sinó que la seva professió és la de

bomber. Una feina també força sacrificada i no valorada per molta gent.

- Fa set anys que em dedic a aquesta professió -em diu-. Set anys d'una feina molt feixuga, sense conèixer ni festes ni dies festius. Després d'haver fet el curset a Bellaterra, he après moltes coses que desconeixia. M'agrada fer de bomber, una feina, com he dit molt sacrificada, però molt gratificant.

També ha conegut quatre rectors. Ha conviscut amb ells, i és per això, que ens agradaria que donàs la seva opinió de cada un d'ells.

- El Rector Buades el vaig conèixer molt poc. Sé que era un home recte i molt rígid, honrat i d'idees pròpies.

El rector Martorell era molt bona persona i molt apreciat per tots els escolanets. Tenia sempre una cadira que l'havia de dur allà on anava. Va ser una llàstima que passassin coses que no haurien hagut de succeir mai.

D. Joan Lliteres va ésser un segon pare per jo. El vaig apreciar molt. 23 anys d'estar plegats és molt de temps. Em va saber molt de greu que deixàs la Parròquia.

D. Sebastià Salom és molt bona persona i la seva feina que fa és molt positiva. Si he de dir la veritat, de totd'una em va costar canviar de rector; 23 anys de conviure amb una altra persona són difícils d'oblidar.

També guard un bon record de D. Gabriel Rossinyol i de D. Joan Pèrelló, vicaris que foren de Santa Maria la Major.

- Creus que avui en dia encara fan falta escolans?.

- Jo pens que sí. Un escolà sempre és necessari que estigui al servei de la Parròquia. Jo record que quan se'n va anar el vicari Perelló, durant el rectorat de D. Joan Lliteres, havia de fer de tot: servir unes quantes misses diàries, resar cada dia el rosari, cuidar-me'n de tota la parròquia. El meu quefer era com el d'un vicari. Ara ja no és igual, però encara hi dedic moltes hores.

Després d'haver acabat la jornada de bomber, sempre troba un espai lliure per anar a la Parròquia. No la pot deixar, ha estat i és una vertadera família per a ell.

- Jo venc a Santa Maria la Major perquè estimo la Parròquia. Sempre hi aniré perquè és part de la meva vida.

- Què hi trobes a mancar a la Parròquia?.

- Trob que hi ha poca animació. El jovent d'avui no és el mateix que antany. No sé perquè serà, però la realitat és aqueixa. Jo record quan tu, Bernat, tocaves la guitarra i jo tocava la bateria; les misses eren molt alegres. El temps ha canviat i crec que s'han de cercar noves formes.

La seva abnegació i constància vers la Parròquia de Santa Maria la Major han estat constants. En Paco ha viscut dies bons i altres ennuvolats, moments feliços i altres trists. Ha estat al costat de la Parròquia quan les coses anaven bé i quan les coses anaven malament. Coneix tots els racons més amagats de l'església; una església que estima, que aprecia, que

ha mimat amb la seva presència empapada de dedicació.

En Paco Planas, escolà Major de la nostra ciutat, té una mirada sana, sincera, que diu el que sent, sense postisses; una mirada d'amic, d'un vertader amic que ha dedicat tots uns anys: infantesa i joventut a la Parròquia de Santa Maria la Major d'Inca.

Bernat Forteza.

discoteca
s'escaire
S'ESCAIRE DISCOTECA
INCA
ABIERTO CADA DIA
BAJOS "BAR SA PUNTA" C/ RENTADORS S/N

FÀBRICA D'ARTICLES DE PELL
guants
bosses
peces de vestit
i marroquineria en general
Gran Via de Colón INCA Telèfon 50.19.00

FORAVILA

Diuenge passat em varen fer una entrevista per a la televisió regional al programa Foravila, quan em vaig sentir parlar no em vaig agradar gens ni mica... És que darrerament se m'atropellen les idees, quan en vull expressar una, n'hi ha deu que empenyen, només aconseguisc dir-ne un parell a mitges. Idò, ara amb l'article hem passa també el mateix.

He descobert a Na Mª Antònia Salvà, aquesta poetessa llucmajorera, que en parlar de foravila pareix que t'hi trobes enmig, vaig fer un escrit per un futur llibre i, referent al tema de la gallina mallorquina, després de cercar documentació per tot, la que millor la me va definir, va ser la seva poesia dels "Pollets venturers":

"...I, criats sense barrera
no hi ha milana pollera
ni mostel que els pugua haver:
la lloca venturera
sempre campa i viu a plaer".

Idò al final de l'escrit, quan s'annota la bibliografia utilitzada, he posat el seu llibre "Espigues en flor", juntament amb altres de gent docta en genètica, aviram, ramaderia, balanços energètics,...

Retrata com ningú l'essència del camp mallorquí de fa uns quaranta anys:

"Negreja al lluny, bestiar gros i eguina,
movent l'esquella en l'ampla llibertat
dins el ras dilatat de la marina".

Hom es sent transportat dins l'atmosfera d'una guarda d'egües que pasturen.

Igual parla també d'ovelles escampades que de les ovelles arreplegades.

"...quan el sol fa tremolors,
quan les ovelles remuguen
a l'ombra dels sestadors".

Podem viure la caça amb el ca mallorquí:

"...ha pegat fua el bon ca mé
i la perdiu és engospada
pel ca fidel color de tè".

Però ja vos dic, altres idees de foravila també empenyen i s'atropellen dins el cap. Encara sent el ressò de les campanes tocant a glòria per la signatura

de l'entrada al Mercat Comú, quan ha començat ja el toc de difunts pels preus d'uns productes, com l'ametlla, dels que la Comunitat n'és deficitària.

Sembla que la gegantina Comunitat Europea no s'acaba de despertar. De totes maneres poc a poc s'ha de notar cosa. La

Comissió d'Agricultura del dit Mercat Europeu acaba de convocar junta. Supòs que la Delegació Espanyola, al igual que la italiana, posarà tots els papers damunt la taula, per tal d'estudiar accions per a millorar un sector que afecta tant al nostre camp.

Pareix necessari que d'un producte com aquest, l'ametlla, amb preus fortament oscilants, i en mans del gran productor mundial, que és EE.UU., es fa ben necessari fer un reglament d'organització de mercats, on es contemplin: drets de duanes, preus de referència, o inclús tractar de primar les seves transformacions... sigui el que sigui... és hora de què aquesta venturosa campana vagi perdent el trist so de difunts.

Nosaltres, des d'aquí, no podem fer més que dir això, i, per una altra part, perquè pensam que pot ésser un cultiu rendable, anar col.laborant, en la mesura del que sabem, a la millora de les condicions tècniques. Això està més al nostre abast.

Els dies 23, 24 i 26 de novembre farem un curset d'ametlers en els locals de les escoles de Caimari. Lògicament, convidam a tothom.

Adéu i bon Dijous Bo.

Biel Serra,
Departament de Divulgació i Assistència
Agrària (abans Servei d'Extensió Agrària)
d'Inca.

L'ASE D'ESTOPA

Aquest número es complau en presentar als meus lectors i amics, la col·laboració especial d'un novel·lista excepcional: el famós escriptor txiritoià Gauseph Jarony, tantes vegades candidat al premi Ohbel, que ens deleitarà amb una història del gènere "nonsense" titulada L'ASE D'ESTOPA, escrita expressament per a INCA REVISTA. Tots ens hem de sentir, pensam, força reconeguts i agrafits, a més a més d'atabalats.

L'ASE D'ESTOPA.

Primera cavalcada.

Aleshores parlà amb el batle, sense entrar a la rectoria, i es va empesolar un bon troç de coca amb trempó de neules. Immediatament va sortir a la cambra posant-se el mariollo a l'enrevés, meam si plou d'una puta vegada i deixa de fer ximpleries que no porten enlloc, i molt menys a la Fira Agropecuària de cavalls de cartró desenganxats.

De sobte, un pollastre de cresta incipient va ensopagar en la cortina del saló i tothom es posà dret damunt les cadires, les taules i les llumeneres de palau. "¿S'ha acabat la conferència? ¿També la sobressada?. No és possible!". Encara que tot això era veritat, com ho eren les papallones d'ales de paper de fumar i ulls de vidre.

Encara que no estava massa content del que allí succeïa. Per aquesta causa va anar a casa de la Reina, va collir unes pedres i es disposà a construir una torre. Però el sabater de la reina es va menjar un caqui amb la boca i hagueren d'ingressar-lo a un hospital de la

península. Després Jirias-kyel entrà a la torre, tot uniformat amb rellotges digitals i televisors en color, pentinat cap enrera i carregat d'arrecades en forma de campaneta de jardí, i decidiren jugar al set i mig, resultant perdedor el que no hagués anat a missa de dotze.

I així estaren, fins que les trompetes s'obstruïren i ho hagueren de deixar anar.

Gauseph Jarony.

(Continuarà).

L'ASE D'ESTOPA.

Segona cavalcada.

Quan es va treure les sabates, tots els llums de la ciutat es van encendre. Però era de dia i ningú no se n'assebentà. "Rellamps, quina calorada!", digueren a Moscou. "Res, res, hem d'acabar de comptar els convidats", engegà una veu. Després la veu es dirigí a l'hipermercat i tornà amb una senalla de plàtans i se'ls menjà pelats.

Els coronels no havien vist res mai igual. Així que prosseguiren la seva tasca de donar lliçons de cuina a Redianu, un gos color de pastanaga completament calb.

El mort no podia dormir i cridà els seus criats. "A les vuit, despertau-me". Aleshores tancà les portes del carrer per no costipar-se. "¿Per què no es talla les ungles?", pregunta la dona. "Vostè és massa gran per preguntar bestieses", vaig respondre. El petó fou de marbre negre. Els de cotó fluix s'havien exhaurit feia una hora.

- La gent ha d'anar molt alerta amb les

arrels de figuera, -va dir Jen.

- Si els cavalls fessin llimones tal vegada el rector sols faria la col·lecta de Cap d'Any, -digué Jan.

- Les al·lotes s'alegrarien de què el Barça guanyàs alguna vegada, -digué Jin.

- Ja n,Jen i Jin no sé qui són, -digué Jon.

Jun alçà els ulls al cel i exclamà:

- Es migdia.

I tots es posaren a dinar.

Guaseph Jarony

(Continuarà).

CONEGUEM LA NOSTRA LLENGUA

ESCRIURE BE.

Accentuació.

La correcta accentuació ens indica, en certa mesura, el grau de coneixement d'una llengua. La bona accentuació prosòdica (en aquella síl.laba que pronunciam amb més força), fa que la nostra lectura sigui correcta. La bona accentuació ortogràfica (en aquella síl.laba on a més de pronunciar-la amb més força, també hi posam l'accent ortogràfic d'acord amb unes regles), fa que també la nostra ortografia sigui correcta.

Avui explicaré les normes més senzilles de l'accentuació. En una altra ocasió parlaré dels diftongs i de la dièresi, aspectes més difícils però que sens dubte s'han de conèixer per tal de poder aplicar bé l'accentuació. En tot moment intentaré ésser el més clar possible.

Accentuació prosòdica:

Les paraules, segons la seva pronunciació, poden dividir-se en:

a) Agudes: Si duen l'accent prosòdic (més força de veu) a la darrera síl.laba. Ex. paper, café, picor.

b) Planes: Si duen l'accent prosòdic a la penúltima síl.laba. Ex. Caràcter, llibre, butxaca.

c) Esdrúixoles i sobreesdrúixoles: Si duen l'accent a partir de la tercera síl.laba del final. Ex. Síl.laba, tònica, Antònia.

Com haureu vist aquesta divisió prosòdica coincideix amb la mateixa que se'ns ensenyà quan es-

tudiàvem el castellà. Supòs que us ha cridat l'atenció la paraula "Antònia"; l'he presentada com a esdrúixola, en català ho és (An-tò-ni-a). En el proper número veurem el perquè quan parlem del diftong. En castellà és una paraula plana (An-to-nia); això ens indica que el diftong en català no és igual que el castellà.

Accentuació ortogràfica:

Hi ha dos tipus d'accent ortogràfic: Agut (ó) i greu (ò), en posarem un o l'altre segons les vocals o segons el so.

La vocal "a" sempre dur l'accent greu (à), ex. tornarà, demà.

Les vocals "i", "u", sempre duen l'accent agut (í, ú), ex. camí, comú.

Les altres vocals "e", "o" presenten més dificultat ja que poden dur els dos accents. Com ens aclarirem?. Duen l'accent agut (é, ó), quan presenten el so castellà, ex. tornaré, canó; en els demés casos presenten l'accent greu (è, ò), ex. café, apòstol, això. Aquesta regla té unes petites excepcions que obeeixen a la pronúncia mallorquina: així nosaltres hem d'escriure la 3ª persona del present del verb ésser "és" i no "ès" ja que en català

la pronúncia correcta de la "e" és la del so castellà, no el neutre que feim a Mallorca. El mateix passa amb altres paraules, (església, telèfon) en aquest darrer cas els mallorquins feim la "e" castellana i toca ser, tal com ho fan els catalans, "e oberta" (igual que la "e" que fan a Lloseta o Binissalem), són poques paraules més.

PARLEM COM CAL.

Les reduccions dels noms propis de persona es fan en català escapçant els principis i mantenint els finals dels mots. Així, Antoni es redueix a Toni, Gabriel a Biel, Bartomeu a Tomeu, Elisabet a Bet o Bel, etc...

No és aconsellable reduir pel principi, tal com fan els castellans. Així no direm Tere, Rafa, Bartolo, etc...

VOCABULARI.

Libreta = plagueta.
Cubiertas = forros.
Un marco = una vasa.
Un pliego = un full de paper.
Tarea = tasca.
Tapete = cobertor de taula.
Página = plana de llibre.
Tijeras = tisores.
Alfileres = agulles de cap.
Agujas = agulles de cosir.

CURIOSITATS.

Inca està situada al nord de Mallorca, a la falda de la Serra de Tramuntana i contrada del Raiguer. En temps de la Mallorca Musulmana, Inca era el centre d'una àmplia demarcació que comprenia, a més del terme actual d'Inca, els de Selva, Campanet, Búger, Sa Pobla, Muro, Llubí, Manacor, Lloseta i part de Binissalem, era la major alqueria de l'illa.

Amb la conquesta de Mallorca del rei En Jaume I i amb la posterior planificació urbana que va promoure Jaume II, el municipi d'Inca va adquirir ja la seva forma actual i extensió. També es constituïren en demarcacions territorials pròpies les viles de Selva, Sa Pobla, Muro i Binissalem que abans depenien del districte d'Inca.

Fases lunars del mes de novembre i desembre.

Novembre:

Lluna plena (vella), dia 5 a les 17 h. 21 m. Temps serè amb temperatures suaus.

Quart minvant, dia 13 a les 15 h. 13 m. Alternaran clars i núvols.

Lluna nova, dia 21 a les 7 h. i 8 m. Temps humit i boires.

Quart creixent, dia 28 a la 1 h i 12 m. Vents i pluges.

Desembre:

Lluna plena (vella), dia 5 a les 17 h. i 21 m. Temps serè i temperatures no molt fredes.

Quart minvant, dia 13 a les 15 h. i 13 m. Anirant alternant-se temps clars i nuvolositat.

Lluna nova, dia 21 a les 7 h. i 8 m. Calitges i temps humit.

Quart creixent, dia 28 a la 1 h. i 12 m. Vents, pluges i cel molt encapotat.

Hores de sol:

Dia 15 de novembre: 9 h. 58 m.

Dia 1 de desembre: 9 h. 30 m.

Dia 31 de desembre: 9 h. 18 m.

Les llunacions i l'agricultura.

Durant el mes de novembre es solen llaurar els camps i les terres que tenen herbes dolentes per tal que tornin nèixer. S'han de sembrar les lletugues, els alls i els espinaacs. També es sembren carxofes noves de les que tenen més arrels, també altres arbres fins que arribin les gelades. Si no plou ni hi ha gelades es pot intentar fer alguns empelts.

El minvant de novembre és bo per tallar arbres, la fusta dels quals s'emprarà per a obrar en els tallers.

Durant el mes de desembre són poques les obres del camp que es poden fer. Encara es pot sembrar tota classe d'hortalissa per a la primavera. El pagès pot dedicar el temps a fer altres tasques en el camp, recollir el farratge, fer femers, mullar l'espert i fer cordes, adobar bótes i bodegues. També pot fer síquies netes, adobar portells i tancats. Es poden entrecavar els arbres malalts i se'ls posa terra nova i ben femada.

Altres coses:

Temps de fires a Mallorca. A Inca, a les fires dels dies 25 d'octubre, 1 i 8 de novembre, segueix la festa de Santa Maria la Major, dia 15 de novembre. L'esclator d'aquestes fires de la tardor té lloc en el Dijous Bo,

fira major de Mallorca, que enguany es celebra el dia 19 de novembre. Com a curiositat podem dir que el Dijous Bo d'enguany cau el més tard possible ja que la primera fira es celebra sempre el diumenge següent a Sant Lluç (enguany Sant Lluç fou en diumenge), hem de posar quatre diumenges (3 fires i Santa Maria la Major) abans d'arribar al Dijous Bo. Mai no caurà més en avant que el 19 de novembre.

En aquest dia acudeix a Inca gent de tots els indrets de Mallorca, Inca es converteix en la capital de l'illa.

Entre d'altres festes, dia 27 de novembre es celebra a Mallorca la festa del Beat Ramon Llull, fill major de la nostra raça. A Santanyi tenen lloc les festes de Sant Andreu el dia 30 de novembre. També els músics celebren, dia 22 de novembre, la seva festa, Santa Cecília.

En el mes de desembre fan festa en honor de Santa Bàrbara el dia 4 a Vilafranca de Bonany. A la Verge de l'Esperança el dia 18 a Capdepera. Acaba el mes i també l'any amb la festa de la Reconquesta de Mallorca pel Rei En Jaume I, el dia 31.

Jaume Gual Mora.

VINOS SA QUARTERA

R.S. 38.9374/77.M. VINO DE MESA R.E. 5.861-P.M.

4 L. TINTO 16°

Antonio Fluxà, 70 (Esq. Pza. Sa Quartera) - INCA

Cooperativa Pugeses
de Mallorca

Avinguda dels Reis Catòlics, 53

INCA Mallorca Tel 503124

100.000 FIRMES, A ESTRASBURG

A Europa, també en català

Diumenge, dia 11, el «Tren de les Nacions», compost enguany per cinc-centes persones que han fet el viatge en autobús, arribava a Estrasburg. En aquesta ciutat es va celebrar una manifestació i es va lliurar al president del Parlament europeu un document pel català amb 100.000 firmes.

F. Sanmartí i Casals

Del 9 al 12 d'octubre, la Crida a la Solidaritat en defensa de la llengua, la cultura i la nació catalanes organitzà el Tren de les nacions '87, amb la finalitat de fer arribar a les més altes instàncies europees un document que podria resumir-se en les paraules «el català, llengua oficial europea», acompanyat de 100.000 signatures.

El Tren de les Nacions '87 estava format per una caravana d'una dotzena d'autocars, amb més de cinc-centes persones procedents de tots els Països Catalans. Els *cridaire*s procedents de les diverses localitats —València, Tarragona, Vilafranca, Girona i Figueres— van haver de fer, com a mitjana, divuit hores d'autocar fins arribar a Estrasburg. Una ciutat a mil dos-cents quilòmetres de Barcelona. A mitjanit, enmig d'una forta tempesta, es va produir l'únic incident del trajecte. La policia va retenir durant dues hores el «Tren», a la frontera estatal franco-espanyola, entretinguda a fotocopiar mig miler de documents d'identitat.

El Tren de les nacions '87 comptava amb dos actes centrals: una manifestació pels carrers d'Estrasburg, diumenge a la tarda, i la recepció de Henry Plumb, president del Parlament europeu, dimarts següent al capvespre.

Davant la plaça de la Catedral d'Estrasburg, diumenge després de dinar, alguns centenars de turistes i ciutadans contemplaven encuriós com es concentraven grupets amb senyeres i se situaven darrere una pancarta amb la llegenda «A Europa, també en català».

Cap a les quatre de la tarda, els concentrats ja eren més de cinc-cents i a les senyeres s'havia afegit el blanc i el roig de la bandera d'Alsàcia. Eren simpatitzants i dirigents del Partit Nacionalista Alsacià, que no s'ho van fer més de dues vegades per sumar-se a la iniciativa catalana i donar-hi suport. Molts ciutadans, en el decurs de la manifes-

tació, van interessar-se pel motiu de l'acció. Entenien «A Europa» i «en català», però no caçaven el «també».

La manifestació acabava dues hores després d'haver començat, davant la seu del Parlament Europeu, ben protegida per les forces de seguretat. Durant el recorregut, dos eslògans van ser cridar amb especial intensitat, el del lema de la manifestació i «Independència». L'escriadassa més forta, se la va endur l'edifici de l'ambaixada espanyola que llua pal sense bandera. Les banderes de l'entrada del Parlament també les havien retirades en previsió d'algun incident. Al matí, en la visita extraordinària al parlament Europeu, una *cridaire*, ja d'avançada edat, s'ha-

via capficat a emportar-se la bandera espanyola de l'expositor on hi ha totes les de les Comunitats.

Fins a última hora de dimarts —la caravana d'autocars ja havia marxat diumenge després de la manifestació—, no va tenir lloc el segon acte central, el lliurament del document i les 100.000 signatures a lord Plumb.

Plumb va rebre la Comissió de lliurament del document en el seu despatx personal, allà on diem que tracta els temes a què té especial interès. En anglès, Josep Maria Jansà, de la Comissió Internacional de la Crida, llegí el document de nou folis a Plumb, que escoltava amb atenció i que, en acabat, assegurà haver entès perfectament l'interès dels catalans a defensar la seva llengua.

El document lliurat al president del Parlament europeu representa una de les iniciatives més unitàries que s'han produït en els darrers anys. El signaven Gabriel Ferraté, rector de la Universitat Politècnica de Barcelona; Ramon Lapiedra, rector de la Universitat de València; Biel Mesquida, vice-rector de la Universitat de les Illes; Antoni M. Badia i Margarit, president del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana; Josep Millàs, president d'Òmnium Cultural; Aureli Argeiní, secretari general del Centre Internacio-

nal Escarré —Ciemen—; Antoni Castillo, de Xarxa Cultural; Adel Pasqual, de la Junta del Centre Excursionista de Catalunya; Trino Balaguer, president del Centre Comarcal Lleidatà; Carles Gasòliba, eurodiputat per Convergència Democràtica; Xavier Rubert de Ventós, eurodiputat pel Partit dels Socialistes; Concepció Ferrer, eurodiputada per unió Democràtica; Antoni Gutiérrez Díaz, eurodiputat per Iniciativa per Catalunya, i Eduard Punset, eurodiputat pel CDS.

També van adherir-se al document els altres eurodiputats catalans —tret de Domènec Romeva d'Aliança Popular—, i els eurodiputats bascos, Carlos Garaicoetxea i Txema Montoro. [1]

De la revista EL TEMPS

Cançoners Populars.

Gloses Inqueres

Si a Inca vos casau,
cada dijous fareu fira;
allà estareu a la mira
com a una vila real. *Si*

Si anau a Inca dijous,
preguntareu qui governa.
¿Que no saps que a vila externa
ses vaques suquen es bous? *Camt*

A Inca cada dijous
hi van ets homos sabuts;
allà treuen comptes nous:
blat a vint-i-quatre sous,
dotze sous de tres amuds. *Sel*

A Inca fan ses cadufes
i les venen a Ciutat.
Si dius que jo som ratat,
tu perds es calçons amb bufes. *SJ*

A Inca vaig anar-hí
a dur es tinter i sa ploma.
D'es queixals de Na Coloma
ne fan bigues de tafona
i antenes de molí. *Llos*

Per Inca tothom braveja
per glosar En Jordi Catiu.
I per Laró tothom diu
que homo més guilant i viu
en rodes no se'n passeja. *Mu*

Homenatge a
l'amo ANTONI FLUXA
1853 - 1918

**IX Exposició Filatèlica
"Dijous Bó"**

del 17 al 19 de Novembre 1987
INCA - MALLORCA

MESTRE ANTONI FLUXA

La indústria sabatera a Inca es perd dintre de la boira espessa dels temps. Però sabem que a finals del segle XVI, el Gremi dels Honorables Sabaters d'Inca queda independitzat del de la Ciutat de Mallorca. I això ens dona una prova, ferm forta, de que ja aleshores era una indústria forta i floreixent. Però qui dona una nova manera i un nou estil a tan interessant indústria fou, sens dubte, MESTRE ANTONI FLUXA FIGUEROLA qui, dintre de la dècada dels anys 70 del passat segle, arreplega a ca seva als millors menestrals i, del que era una feina casolana i humil, en fa una bella comunitat per engrandir l'espai de venda i comerç del producte a la nostra Mallorca i als llocs més llunyans de la geografia Europea. Mestre ANTONI comercialitza la sabata afavorint el sabater i, a no dubtar-ho, la població inquera. Població que, durant molts d'anys seguí les segures petjades del MESTRE. N'Antoni Fluxà Figuerola forma part de la nostrada Història i no podem parlar de nosaltres mateixos sense posar ben al davant la seva senyera figura. La Indústria de la sabata inquera és MESTRE ANTONI FLUXA, MESTRE ANTONI FLUXA és la indústria sabatera d'Inca de Mallorca.

Rafel Mota

jugador del Constància

El nostre Constància ja és a segona B i per aquest fet s'ha vist obligat a reforçar l'equip. Sabem els esforços de la directiva per fer un equip competitiu i que s'han vist en la necessitat d'anar a cercar jugadors fora de la nostra illa. Aquests jugadors venguts per reforçar la plantilla del Constància són: Mota, Calderany, Viedma, Roberto Díaz i Javi.

Ens hem posat en contacte amb en Rafael Mota Sánchez i ens conta que va néixer l'estiu de 1.961 més concretament el 12 d'agost a Linares (Jaén).

Començà a jugar amb el Nàstic de Tarrassa a la categoria benjamí. Llavors passà al "San Lorenzo" també de Tarrassa on hi jugà amb els alevis, infantils, juvenils i amateurs.

Fa sis temporades que fou fixat per l'equip degà de la ciutat, és a dir, el F.C. Tarrassa on hi jugà dues temporades, d'on passà a l'Igualada que hi va estar durant tres temporades. Després tornà a fixar pel Tarrassa però aquesta vegada per una sola temporada, aquesta fou la passada, ara ha decidit jugar amb el Constància.

Els millors triomfs aconseguits per ell fins ara són: amb el "San Lorenzo" juvenil va pujar a la divisió d'honor i l'any passat l'ascens a 2 B amb el Tarrassa.

A la pregunta de ¿Per què va venir al Constància?, ell ens respon, que va ésser tot gràcies a l'amistat que l'uneix amb l'entrenador inquer i la bona oferta de la directiva.

Ens omplim d'orgull quan li demanam com es troba a Inca i com l'ha acollit la gent; ell ens contesta que es troba molt bé, molt a gust i que a Inca hi ha molt bones persones.

En Rafael és conscient de què l'afecció l'aprecia com a jugador i per això mateix li exigeix el màxim en el camp.

Passam a xerrar de la situació de l'equip i ens diu que a pesar del mal principi, ara l'equip va pujant llocs a la classificació i que els jugadors tenen molta moral i moltes ganes.

Passam a parlar de com és l'ambient entre els jugadors antics de l'equip i els nous, i ens expressa la seva satisfacció per la gran acollida rebuda i que actualment tots junts formen una pinya.

Per acabar només ens queda parlar de la història del Constància i en Rafaël ens comenta que reconeix el seu nou equip com un dels històrics del futbol espanyol i també que coneix la forta rivalitat existent amb el Mallorca.

Rafel Cortès.

FOTO.Payeras.

Carnet d'Identitat

Nom: Rafael Mota Sánchez.
Data naixement: 12-08-61.
Lloc: Linares (Jaén).
Estatura i pes: 1'72 i 64 kg.
Estat civil: fadrí.
Estudis: Graduat Escolar.

Dades esportives:

1er. partit vist: Tarrassa-Saragossa.
1er. partit jugat: Nàstic-Lunen.
1er. partit guanyat: aquest mateix.
Descubridor: Gabriel Romero.
Major satisfacció: Debut a Zona. B amb el Tarrassa.
Major ambició: Jugar a Primera.

Cultura:

Poeta: Gloria Fuertes.
Músic: Mozart.
Diaris: Esportius.

Revista: Gigantes.
Periodista: José Me Garcia.

Temps lliure:

Cantant: Sabina.
Conjunt: Rolling Stones.
Actriu: Mary Sampere.
Actor: Alfredo Landa.
Cançó: Princesa.
Llibre: Memorias del Lute.
Millor jugador del món: Maradona.
Millor jugador de l'estat espanyol: Michel.

Gastronomia:

Aperitiu: Pinchos.
1er. plat: Paella.
Carn: Lomo o ternera.
Peix: merluza.
Postres: almíbar i fruita del temps.
Vi: de taula.

cada setmana té un **dijous**

La bona cuina

LA BONA CUINA.

Ja som de ple dins la tardor i la nostra cuina canvia essent molt diferent a la de l'estiu. Deixam de banda plats tan populars com un tumbet, pebres torrats i el conill amb ceba, que encara que el feim tot l'any, és més bo amb ceba novella, i anam a aguiats més adients per la varietat del mercat en aquesta època i pel fred.

Ara és l'hora les esclata-sangs, dels tords, que segons sembla enguany no hi haurà dificultats per caçar-los ni per mejar-los, bona verdura, col, carxofes, etc...

No crec necessari explicar com es pugui fer un llom amb esclata-sangs, ni unes sopes ni uns tords o llom amb col, però si vos donaré una recepta d'esclata-sangs, gratinats al forn, i una manera diferent a la nostra de fer els tords amb col.

Esclata-sangs gratinats al forn.

Ingredients per a sis persones:

24 esclata-sangs.
8 cullerades d'oli.
2 cullerades de julivert tallat petit.
2 sebes.
 $\frac{1}{2}$ tassó petit de vi blanc.
1 tassó petit de brou de carn.
6 cullerades de pa rallat.
Sal.

Tallau la coa als esclata-sangs i feis-los ben nets.

Dins una pella es posen 4 cullerades d'oli i es posa al foc i es sofregeixen els esclata-sangs i les coes.

Dins una palangana pel forn, untada amb una mica d'oli, s'hi posen els esclata-sangs i es salen. Picam les coes dels esclata-sangs, les cebes (tallades ben petites i sofregides), el julivert i es mescla tot. Amb això omplim els esclata-sangs i hi tiram per damunt el brou i el vi blanc, posam un poc de pa rallat damunt de cada esclata-sang i ho deixam dins el forn ben calent durant deu minuts.

Ja es pot servir.

Tords amb col.

Ingredients per a sis persones:

6 tords.
6 tallades de "bacon".
150 gr. de ventresca.
3 cullerades soperes d'oli.
1 cullerada sopera de farina.
2 cols borritxones.
1 all, un poquet de julivert, frígola (tomillo) i llorer.
1 cullereta d'extracte de carn (Bouril).
Aigua i sal.

Rentau els tords i fermau a cada un d'ells una tallada de "bacon", abans una mica salats per dedins.

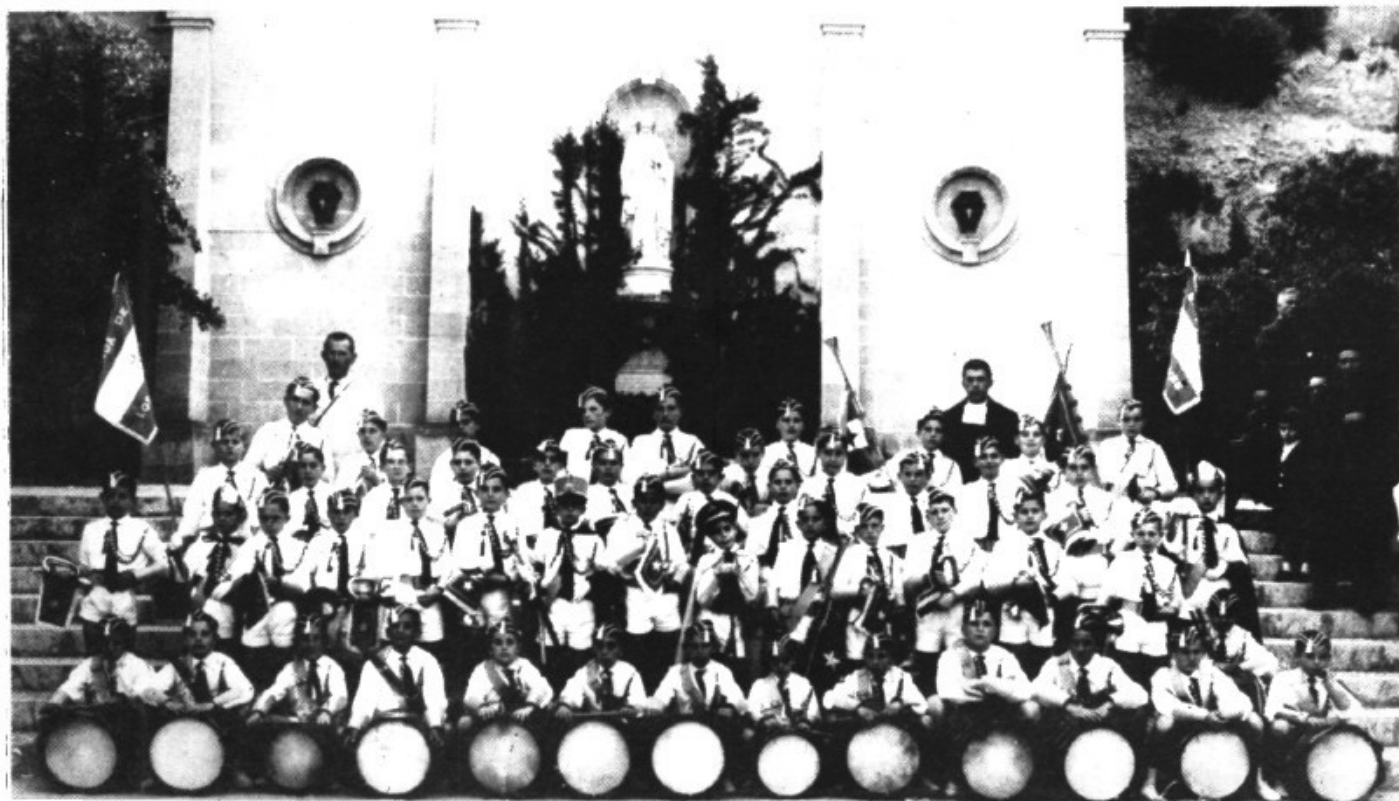
Dins una greixonera posau oli i fregiu els tords, quan han agafat color, expolsau per damunt la farina i posau aigua un poc menys que la meitat o sigui que no arribi a tapar els tords. Després afegiu-hi l'all, el julivert la frígola (tomillo) i el llorer. Tapau la greixonera i deixau-ho coure fins que li falti un poc per ésser cuit.

Apart rentau la col i bulliu-la dins l'aigua una mica salada amb la ventresca tallada a bocins no massa grossos, durant mitja hora. Una vegada cuita la col es cola ben colada i juntament amb la ventresca es posa dins la greixonera que hi ha els tords, al foc durant quinze minuts.

A l'hora de servir-ho ho treis tot i ho posau dins una palangana, reduïu el suc de coure els tords a la meitat, deixant-lo una estona al foc tapat. Una vegada a punt posau-lo per damunt els tords i la col. Es pot servir.

Imma. Cortés Forteza.

Banda de Cornetes La Salle

BANDA DE TROMPETES DE LA SALLE D'INCA.
Curs 1.963-64

Dirigents: "Hermano" Lluís i Vicenç Fornàs
Villagrasa.

Noms començant per l'esquerra i per la
primera fila de d'alt:

- 1.- Jaume Pieras Tortella.
- 2.- Manuel Chicote González.
- 3.- Baltasar Genestar Torres.
- 4.- Antonio Amorós Perelló.
- 5.- Francisco Sánchez Bernal.
- 6.- Bernart Forteza Fuster.
- 7.- Bartomeu Martorell Gual.
- 8.- Francesc Seguí Estrany.
- 9.- Joan Perelló Estelrich.
- 10.- Antoni Ramis Pieras.
- 11.- Manuel mercader Salom.
- 12.- Antoni Martorell Planas.
- 13.- Ramon Martorell Llabrés.
- 14.- Joan Quetglas Amer.
- 15.- Luciano López Espejo.
- 16.- Josep Coll Morro.
- 17.- Joan Morro Pujadas.
- 18.- Antoni Company Pericàs.
- 19.- Pedro Fuentespina Fullana.
- 20.- Manuel Espejo López.

- 21.- Llorenç Vicens Pujades.
- 22.- Miquel Martorell Llabrés.
- 23.- Joan Rotger Rosselló.
- 24.- Llorenç Mulet Ramis.
- 25.- Miquel Gayá Torrens.
- 26.- Joan Simonet Amer.
- 27.- Manuel Navas Espejo.
- 28.- Francesc Guardiola Horrach.
- 29.- Rafel Amorós Perelló.
- 30.- Antoni Vázquez Peñafort.
- 31.- Alonso Barrera Lechado.
- 32.- Ramon Ferrer Rullán.
- 33.- Lluc Llompart Bergas.
- 34.- Francisco Navas Espejo.
- 35.- Miquel Llompart Seguí.
- 36.- Antoni Miralles Sales.
- 37.- Lluís Siquier Escat.
- 38.- Pau Amengual Ferragut.
- 39.- Miquel Gual Rosselló.
- 40.- Joan Munar Cortés.
- 41.- Rafel Gayá Torrens.
- 42.- Pere Cifre Quetglas.
- 43.- Alfons Belman Sans.
- 44.- Antoni Coll Mateu.
- 45.- Joan Amengual Pascual.
- 46.- Rafel Reus Moyá.
- 47.- Joan Torrens Prats.
- 48.- Antoni Oliver Escat.
- 49.- Jaume Llompart Vidal.

JUST AMB UN DIT

COBRAU, INGRESAU, CONEIXEU EL SALDO
I L'EXTRACTE DE COMPTES

*Just amb un dit, utilitzant la Targeta «SA NOSTRA»
i els nostres Caixers Automàtics,
disposau dels vostres doblers,
realitzau ingressos, consultau el saldo
i obteniu un extracte del vostre compte,
en un instant i còmodament.*

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

Botiga
La Florida

Plaça Espanya, 19
Inca (Mallorca)

Floristeria

Prohens

Flores naturales
y artificiales
Servicio a domicilio

C/. Palmer, 34 Tel. 501910
Lluc, 250-1.º Tel. 500237
INCA - Mallorca